

Nr 109.

Av herr **von Hofsten m. fl.**, med förslag till förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker m. m.

Vid 1914 års senare riksdag hemställde bevillningsutskottet, att riksdagen måtte antaga ett vid utskottets betänkande fogat förslag till »förordning angående försäljning av rusdrycker», avfattat i *huvudsaklig* överensstämmelse med nykterhetskommitténs under samma år framlagda betänkande. Detta bevillningsutskottets förslag blev av andra kammaren antaget, under det att första kammaren för sin del biföll ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag till »förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker» med flera därmed sammanhängande förslag till författningar. Dessa bevillningsutskottets förslag och Kungl. Maj:ts proposition, nr 242, överensstämma i följande så att säga huvudprinciper, nämligen, att all försäljning av icke blott spritdrycker utan även *vin och öl* skulle läggas under *bolag*.

ävensom att enligt Kungl. Maj:ts proposition skulle vid *utminuter*ing av *spritdrycker* — enligt bevillningsutskottets förslag jämväl vid utminuter^{ing} av öl och vin — personlig kontroll anordnas, till vilka personer och till vilken myckenhet försäljning i varje särskilt fall ägde rum, således att enligt båda förslagen skulle beträffande försäljning av spritdrycker så kallade *personliga restriktioner inför*as.

En uti båda förslagen inrymd synnerligen viktig bestämmelse förelåg uti åtgärden att söka förhindra *import* av spritdrycker för de personer, till vilka utminuter^{ing} av sådana drycker icke finge äga rum. En sådan lagbestämmelse är, kan man säga, nödvändig för att göra den numera införda förordningen om kontrollområden till sina verkningar effektiv.

Mera principiella olikheter mellan Kungl. Maj:ts proposition och bevillningsutskottets förslag förelågo åter i bestämmelserna angående lokalt veto, alkoholstyrkan med avseende å volymprocent alkohol i de drycker, som

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 4 saml. 44 häft. (Nr 109).

utlämnas under fri handel, ersättningsfrågan och förordningarnas ikraftträdande. Det kan icke förnekas, att en olägenhet hos det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget syntes föreligga uti den långa övergångstid, som stadgades, innan förordningen skulle träda i kraft, nämligen 1921 för förordningen i sin helhet och 1939 för viss handel med vin till avhämtning. Anledningen till denna långa övergångstid var att söka uti strävan, att därigenom bereda vin- och spirituosa-handlandena någon ersättning genom att lämna dem en längre tid att avyttra sina lager och avveckla sina affärer. Med avseende å de synpunkter, som vid bedömande av vinbandlarnes ställning i berörda hänseende må komma i beaktande, indelar Kungl. Maj:t i sin omförmälda proposition vinhandlarna i två grupper, den ena omfattande dem, som för närvarande utöva sådan handel dels i förening med utminuterung av brännvin och dels enbart för sig eller jämte ölhandel, och den andra dem, som driva vinhandel i förening med annan handel. Beträffande den senare gruppen finner Kungl. Maj:t tiden intill den 1 januari 1921 vara tillräcklig för dem att intill dess avveckla vinhandeln från deras övriga handel, under det att Kungl. Maj:t, vad anginge den förra gruppen, hemställer, att sådan näringsidkare, om han bedrivit rörelsen sedan den 1 augusti 1914, skulle äga rätt att — för att hinna avveckla sin berörda affär — intill den 1 januari 1939 fortsätta med försäljningen ifråga, dock att de föreskrifter, som i förordningen beträffande utminuterung av vin voro stadgade, i tillämpliga delar skulle lända till efterrättelse. Genom denna senare föreskrift skulle till stor del den fara i nykterhetskänseende, som enligt mångas mening kunde anses föreligga uti ifrågavarande vinhandlars undantagsställning, bortfalla. Dessa vinhandlare skulle nämligen vara underkastade, bland annat bestämmelsen i 31 §, 2 momentet, i den kungl. propositionen, att alkoholhaltiga drycker icke finge försäljas eller utlämnas till den, om vilken skäligen anledning förefunnes till antagande, att han skulle missbruka varan. Nykterhetsintresset skulle äga medel att medelst Konungens befallningshavandes indragningsrätt förhindra, att en sådan fortlöpande vinhandelsrättighet komme att missbrukas. Tiden för lagens ikraftträdande först den 1 januari 1921 skulle jämväl för sprithandlarna möjliggöra att utan större förluster avyttra deras lager och avveckla affärerna (se ock därvid § 76, moment 1, i den kungl. propositionen).

Emellertid kan, såsom sagt, icke förnekas, att angivna långa övergångstider icke synas tilltalande. Visserligen yttrar Kungl. Maj:t i samma proposition, att det skulle möta så betydande svårigheter att låta berörda ersättning utgå i annan form än genom viss tid för avveckling,

såsom i penningar, att denna senare utväg i annat än i nödfall borde anlitas. Emellertid kan dock tänkas, att en ytterligare utredning härom skulle lämna uppslag till möjlighet att vinna lämplig annan form för ersättning till ifrågavarande handlande, så att förordningen kunde i sin helhet träda i kraft, förrän Kungl. Maj:t föreslagit.

Då undertecknade härnedan komma att hemställa, att riksdagen måtte med några mera obetydliga ändringar antaga Kungl. Maj:ts öförmälda vid 1914 års senare riksdag framlagda proposition om »förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker» hava vi tänkt oss, att, om den utredning, som ovan öförmäles, skulle påvisa någon lämplig form för ersättning till ifrågavarande vinhandlare ävensom till innehavare av överlätna spirituosa utminuteringsrättigheter, framställning må lämpligen kunna till riksdagen göras om framflyttande av dels den tid för förordningens ikraftträdande och dels bortfallande av den långa övergångstid för vissa vinhandlare, som uti Kungl. Maj:ts proposition föreslagits, och vilka tider vi i avvaktan på sådan utredning uti här bilagt förslag jämväl upptagit. Undertecknade kunna nämligen icke frångå, att ersättning eller åtminstone skälig tid till avveckling av en innehavd affär bör av staten lämnas eller beredas i sådana fall, där lagstiftningen tvingar en näringsidkare att nedlägga en hittills såsom laglig ansedd hantering, av vilken han haft sin huvudsakliga inkomst och som han skött i enlighet med gällande lags föreskrifter. Vi tillåta oss därvid hänvisa till, vad herr K. G. Karlsson i sin reservation till nykterhetskommitténs betänkande i berörda fråga — sid. 386—390 — anført. — Beträffande maltdryckstillverkningen finna vi i likhet med Kungl. Maj:t och med hänvisning till disponenten Sven Sandvalls vid Kungl. Maj:ts berörda proposition fogade uttalande, att skälig ersättning för det intrång, som genom den föreslagna inskränkningen skulle göras i maltdryckstillverkarnas näring, kunde beräknas komma att lämnas genom den fria försäljningen av en maltdryck med en alkoholstyrka av högst 3.6 volymprocent alkohol.

Beträffande de motiv, som tala för genomförande av Kungl. Maj:ts förslag i berörda proposition nr 242, tillåta vi oss hänvisa till vad Kungl. Maj:t där anført. Den huvudsakligaste principiella skillnaden mellan detta förslag samt bevillningsutskottets och nykterhetskommitténs betänkanden ligger, såsom förut antytts, uti uteslutande i det förstnämnda av det så kallade lokala vetot. Många hårda domar hava i riksdagen, pressen och annorstädes uttalats över dem, som icke anse sig kunna godtaga denna form för beslutanderätt i nykterhetsfrågor. Undertecknade vilja icke nu inlåta oss på ett uppräknande av de skäl, som tala däremot,

utan hänvisa jämväl härutinnan till vad Kungl. Maj:t därom anfört å sidan 51 i berörda proposition. Vi kunna emellertid icke därvidlag bortse från bland annat, att de över nykterhetskommitténs betänkande hörda myndigheterna så gott som *enhälligt* avstyrkt förslaget uti ifrågavarande del. Vi erinra i berörda hänseende om socialstyrelsen, som kraftigt uttalar sig mot det lokala vetot (sidan 59 i Kungl. Maj:ts proposition). Undertecknade kunna för vår del icke frångå, att effekten i nykterhetskänseende av det lokala vetot blivit betydligt överskattat. Erfarenheten från andra länder, där detta system är genomfört, talar icke med någon som helst visshet därför, att nykterhetstillståndet skulle bli avsevärt bättre i en kommun med lokalt veto, än i en där allenast verkligt effektiva restriktioner äro genomförda. Situationen med avseende å nykterhetslagstiftningen förefaller emellertid underlig: här har genom Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition bjudits och bjudes nu en lagstiftning säkerligen effektivare, än vad de flesta skulle hava trott vara för några få år sedan möjlig att genomföra i vårt land, syftande att nå det mål undertecknade för vår del anse vara det eftersträfvansvärda i berörda hänseende, nämligen att förhindra missbruk av starka drycker, att söka avstänga dem, som icke kunna bruka varan med måtta, från möjlighet att åtkomma densamma. Härå svaras då: hellre ingen lagstiftning än sådan utan lokalt veto. Med vad vi här anföra vilja undertecknade icke i någon mån förneka det synnerligen uppoffrande arbete och det levande intresse som nedlagts till folknykterhetens förbättring av dem, som kämpa för det lokala vetot, men vi fordra ock respekt för *vår* åsikt, då vi framhålla, att vi icke uti det lokala vetot kunna se det huvudsakliga botemedlet mot det onda, som vi alla vilja bekämpa. — Undertecknade vilja för vår del instämma uti ett uttalande av föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet den 24 juli 1914, däruti han framhåller såsom sin förvissning, att det uti propositionen framlagda förslaget, därest detsamma upphöjdes till lag, skulle åstadkomma en ingalunda mindre nykterhetseffekt, än som med nykterhetskommitténs förslag kunde vinnas, utan säkrare och mer bestående komme att verka till folknykterhetens fromma.

Det har framhållits från sakkunnigt nykterhetshåll, att Kungl. Maj:ts förslag icke skulle i nykterhetskänseende verka fullt effektivt, därigenom att de personliga restriktioner, som föreskrivas i 32 § i propositionen, omfatta allenast spritdrycker, icke öl och vin. Det är ju möjligt, att erfarenheten därvidlag kan giva dem rätt, och att således *missbruken* av dessa senare drycker skulle komma att efter lagstiftningens genomförande avsevärt ökas, men intet hinder föreligger, att, om så skulle

visa sig bliva fallet, lagstiftningen sedermera ändras i antydd riktning. I detta sammanhang erinras dock om § 32 mom. 2, med bestämmelse att, om vid utminuteri av vin skulle visa sig, att sådan dryck vore ägnad att för allmänheten såsom berusningsmedel ersätta spritdrycker, samma bestämmelser skulle gälla vid utminuteri av såväl vin som spritdrycker.

Då vi således hemställa om bifall till det förslag, Kungl. Maj:t uti oförmälda proposition nr 242 framlagt för 1914 års senare riksdag, påyrka vi samtidigt några ändringar däruti, samtliga dock av mindre betydelse, omfattande

dels § 20 mom. 8, att *jämväl landsting* må äga befogenhet avgiva yttrande om ansvarsfrihet för bolag;

dels ävenledes § 20, att däruti måtte inryckas ett mom. 10, inrymmande befogenhet jämväl för enskild person, som funne åtgärd av bolag stå i strid med, vad i förordningen stadgades, att hos kontrollstyrelsen göra framställning om åvägbringande av rättelse i det överklagade förhållandet;

och dels § 32 mom. 1, stycket 3, att bolag skulle vara skyldigt anskaffa sådana varusorter icke blott av spritdrycker, utan även av *öl och vin*, som inom riket förekomma i handeln.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa:

att riksdagen måtte antaga härvid såsom bilagor fogade förslag till

a) förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker (Bil. A);

b) förordning angående försäljning av svagt alkoholhaltiga samt tillagade alkoholfria drycker (Bil. B);

c) förordning om ändrad lydelse av 7 § i förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet (Bil. C);

d) förordning om ändrad lydelse av 3, 13, 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker (Bil. D);

e) förordning om ändrad lydelse av 1 och 4 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning* av brännvin (Bil. E);

att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa undersökning och utredning angående beredande av skäligen ersättning ej mindre åt de vinhandlare samt innehavare av överlåtna spirituosa-

utminuteringsrättigheter, vilka före den 1 januari 1915 bedrivit sådan rörelse än även åt de övriga personer, vilkas utkomstmöjligheter genom en sådan lagstiftning, som ovan omförmäles, komma att inskränkas, allt under förutsättning att ovannämnda under mom. a), b), och d) angivna förslag till förordningar träda i kraft den 1 januari 1917, samt för riksdagen förelägga det förslag, utredningen kan föranleda;

ävensom att under förutsättning av bifall till ovannämnda förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker m. m.

dels medgiva, att till sådan ägare av gästgiveri, vilken på grund av bestämmelserna i 10 § av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin vid tiden för ikraftträdandet av förordningen angående försäljning av alkoholhaltiga drycker är berättigad att utskänka brännvin, må för rättighetens upphörande från och med år 1921 av staten utgivas ersättning med årligt belopp, som av Konungens befallningshavande fastställes efter de grunder, vilka finnas angivna i kungörelsen den 12 juli 1907 angående ersättning till gästgivare, som avstå från dem jämlikt förstnämnda lagrum tillkommande rätt till utskänkning, ävensom att änka efter manlig ersättningstagare må, därest äktenskapet blivit ingånget före den 1 maj 1907, efter mannens fränfalle under sin återstående livstid äga att uppbära den ersättning, vartill mannen, om han levat, varit berättigad,

samt bestämma, att gästgiveriägare, om han vill komma i åtnjutande av ifrågavarande ersättning, skall därom före den 1 september 1920 till Konungens befallningshavande i det län, varest gästgiveriet är beläget, ingiva ansökning och därvid styrka, att han i egenskap av gästgivare fortfarande är till utskänkning berättigad;

dels medgiva, att till den, vilken på grund av 2 mom. i övergångsstadgandena uti förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl vid tiden för ikraftträdandet av förordningen angående försäljning av alkoholhaltiga drycker är berättigad att

utskänka vin eller maldrycker, må för rättighetens upphörande utgivas ersättning en gång för alla med belopp, som bestämmes av Kungl. Maj:t, dock att sådan ersättning i intet fall må beviljas till högre belopp än vad som skäligen kan antagas motsvara sammanlagt den behållna inkomsten av utskänkingsrörelsen för åren 1915—1919,

samt bestämma, att den, som vill komma i åtnjutande av nu nämnd ersättning, därom skall före den 1 september 1920 till Konungens befallningavande ingiva till Kungl. Maj:t ställd ansökning och därvid såväl styrka, att han fortfarande är till utskänkning berättigad, som ock förebriaga den utredning, han för ersättningens bestämmande vill åberopa;

dels ock medgiva, att erforderliga medel för gäldande av ersättningsbelopp, som enligt ovan angivna grunder skola utbetalas, må utgå ur statsverkets fond av rusdrycksmedel, och att till gästgivare beviljad ersättning av Konungens befallningshavande må utbetalas kvartalsvis vid början av varje kvartal från och med ingången av år 1921;

dock att nu angivna tider dels angående dagen, från vilken ersättningarna skola utbetalas, och dels de år, efter vilka den behållna inkomsten av öl- och vinutskänkingsrättigheterna skola beräknas, må ändras i överensstämmelse med de tider, som kunna komma att framdeles bestämmas för först omnämnda förordningars trädande i kraft.

Stockholm den 25 januari 1915.

<i>E. v. Hofsten.</i>	<i>P. Nilson,</i> Bonarp.	<i>Joh. Jeansson</i> i Kalmar.	<i>Arvid Lindman.</i>
<i>Karl Hildebrand.</i>	<i>C. Hallendorff.</i>	<i>E. O. Magnusson.</i>	
<i>L. E. Gustafsson.</i>	<i>Nils Johansson.</i>	<i>Joh. G. Svensson.</i>	
<i>Emil Bengtsson.</i>	<i>M. Svensson.</i>	<i>Erik Andersson.</i>	
<i>Gust. Odqvist.</i>	<i>C. J. Öberg.</i>	<i>N. E. Nilsson.</i>	
<i>Edv. Andersson.</i>	<i>Axel Sundberg.</i>	<i>Wilh. Andersson.</i>	

*Bilaga A.***Förslag**

till

förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker.

I kap.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

I denna förordning förstås
med spritdrycker: brännvin och andra drycker, som hålla mer än 25 volymprocent alkohol, ävensom sprit samt, oberoende av alkoholhalten, punsch och likör;

med vin: alla av malt ej tillagade drycker, som ej äro hänförliga till spritdrycker och vilka hålla mer än 3.6 volymprocent alkohol; och

med öl: alla maldrycker, som innehålla alkohol, med undantag av sådana, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maldrycker äro att hänföra till svagdricka eller lagrat dricka.

Spritdrycker, vin och öl kallas med en gemensam benämning alkoholhaltiga drycker.

2 §.

Försäljning av alkoholhaltiga drycker delas i partihandel och detaljhandel.

Med partihandel förstås sådan handel, som bedrivs till återförsäljare i och för deras rörelse. Med detaljhandel förstås all annan försäljning.

Detaljhandel delas i utminuterings (försäljning till avhämtning eller försändning på rekvisition) och utskänkning (försäljning till förtäring på stället).

Vid utminuterings må ej tillåtas, att något av det sålda förtäres på utminuteringsstället. Vid utskänkning må ej tillåtas, att något av det sålda från utskänkingsstället medföres.

Med rättighet till utminuteri av spritdrycker följer rätt till utminuteri av vin och öl samt med rätt till utskänkning av spritdrycker rättighet till utskänkning av vin och öl.

3 §.

1. Tillstånd till försäljning av alkoholhaltiga drycker enligt denna förordning må ej meddelas annan person än den, som äger god frejd, råder över sig och sitt gods, gjort sig känd för ordentlighet samt prövas i övrigt vara lämplig till rörelsens utövande.

2. Sådant tillstånd må ej meddelas ämbets- eller tjänsteman, som till följd av sin befattning kan komma att deltaga i beslut angående tillverkning eller försäljning av alkoholhaltiga drycker eller däröver utöva tillsyn, ecklesiastik ämbets- eller tjänsteman, kyrkobetjänt eller i allmän tjänst anställd lärare.

3. Den, som enligt 12 § 1 mom. äger rätt till partihandel med alkoholhaltiga drycker, må ej tilldelas rättighet till detaljhandel med sådana drycker.

4. Ej heller må tillstånd till försäljning av alkoholhaltiga drycker meddelas den, som utövar tillverkning i skattefritt bryggeri.

5. Den, som ej äger undfå tillstånd till försäljning enligt denna §, må ej heller vara styrelseledamot eller delägare i bolag, varom i denna förordning sägs, dock att ecklesiastik ämbets- eller tjänsteman, kyrkobetjänt eller i allmän tjänst anställd lärare må vara styrelseledamot i sådant bolag.

4 §.

Detaljhandel med alkoholhaltiga drycker må icke vara förenad med annan handel, till vars drivande särskild anmälan fordras, dock att utskänkning av vin under de i denna förordning stadgade villkor må äga rum i samband med konditorirörelse.

Vid utminuteri må ock andra drycker än alkoholhaltiga försäljas till avhämtning eller försändas på rekvisition och vid utskänkning tillhandahållas till förtäring på stället.

5 §.

Alkoholhaltiga drycker må ej utminuteri i mindre myckenhet än $\frac{3}{10}$ liter.

6 §.

Alkoholhaltiga drycker, som äro försatta med sackarin, få ej hållas till salu.

7 §.

1. Ej må någon vid personligt besök eller genom ombud hos annan än innehavare av rätt att försälja spritdrycker till salu utbjuda sådana drycker eller därå upptaga beställningar.

2. Ej må någon eljest, för egen eller annans vinning, vid personligt besök eller genom ombud söka förmå annan att å utminuteringsställe inköpa spritdrycker.

3. Ej må någon yrkesmässigt eller eljest mot ersättning tillhandagå annan med anskaffande av spritdrycker.

4. Innehavare av rätt till försäljning av spritdrycker må ej å annan ort än den, där han utövar sin försäljningsrättighet, till annan än dylik innehavare mot efterkrav för köpeskillingen utlämna spritdrycker.

8 §.

1. Den, som äger rätt till försäljning av alkoholhaltiga drycker, må ej i samband med rörelsens bedrivande annorledes än genom försäljning avhända sig sådana drycker till annan, dock att det icke skall vara innehavare av rätt till utskänkning betaget att tillfälligtvis å försäljningsstället utöva gästfrihet.

2. Den, som ej äger rätt till försäljning av alkoholhaltiga drycker, må ej genom byteshandel avhända sig sådana eller eljest använda dem som betalningsmedel.

9 §.

Därest vid något tillfälle alkoholhaltiga drycker vid detaljhandel utborgats till myckenhet, för vilken försäljningspriset understiger 50 kronor, må betalning för dryckerna eller för kärl och emballage, vari de förvaras, ej kunna utsökas. Vad sålunda stadgas äger dock ej tillämpning vid försäljning av vin eller öl åt spisande gäster vid måltid.

10 §.

I avseende å försäljning av alkoholhaltiga drycker för vetenskapligt, medicinskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål eller för apoteksbehov gäller vad Konungen därom förordnat.

11 §.

Utöver de i denna förordning meddelade föreskrifter gäller för försäljning av punsch, arrak och rom vad därom särskilt stadgas.

Angående villkoren för försäljning av denaturerat brännvin meddelas särskilda bestämmelser av Konungen.

II kap.

Om partihandel med alkoholhaltiga drycker.

12 §.

1. Den, som till avsalu äger tillverka alkoholhaltiga drycker eller bedriver rening av brännvin, ävensom den, som enligt 13 § erhållit tillstånd till partihandel, äga försälja det slags alkoholhaltiga drycker, som tillverkas eller renas eller vilka tillståndet avser, dock inom riket endast till annan innehavare av dylik rättighet samt till den, som äger rätt till detaljhandel med alkoholhaltiga drycker, i och för deras rörelse.

2. Bolag, som enligt vad i denna förordning sägs äger rätt till detaljhandel, må ock till annan innehavare av dylik rättighet i och för dennes rörelse försälja alkoholhaltiga drycker.

13 §.

Där tillstånd till partihandel erfordras, meddelas sådant av kontrollstyrelsen. Ansökning om tillstånd skall innehålla uppgift å den kommun, där handeln skall utövas, samt vara åtföljd av intyg, utvisande sökandens behörighet att idka rörelsen.

14 §.

Partihandlare, varom i 12 § 1 mom. sägs, vare skyldig hålla sina handelsböcker med tillhörande verifikationer tillgängliga för av kontrollstyrelsen särskilt förordnat ombud och har att vid rörelsens utövande ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, kontrollstyrelsen för tillsyn å rörelsen kan meddela.

15 §.

Bolag, som driver utminutering, må överenskomma med den, som äger rätt till partihandel med vin eller öl, att sådana från bolaget inköpta drycker må, med iakttagande av de av kontrollstyrelsen för sådant fall meddelade föreskrifter av partihandlaren försändas direkt till köpare.

16 §.

1. Avlider den, som efter tillstånd enligt 13 § utövar partihandel med alkoholhaltiga drycker, må rörelsen för stärbhusets räkning fortsättas, till dess två år förflutit efter dödsfallet.

2. Försättes någon, som i 1 mom. avses, i konkurs, må rörelsen för konkursboets räkning fortsättas, dock ej längre än till dess tre månader förflutit efter det förhör enligt 25 § konkurslagen hållits.

3. I fall, som i denna § avses, åligger det dock stärbuset eller konkursboet, om de vilja fortsätta rörelsen, att därom inom en månad efter dödsfallet eller efter det förhör i konkursen hållits, göra anmälan hos kontrollstyrelsen med uppgift därvid tillika å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen. Göres ej anmälan inom föreskriven tid eller prövas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig, anses försäljningsrätten hava upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller kontrollstyrelsens beslut i frågau delgivits den anmälningsskyldige.

17 §.

Efter ansökning äger kontrollstyrelsen medgiva, att för konkursbos eller stärbhus räkning eller där eljest särskilda omständigheter föreliggande alkoholhaltiga drycker må för visst fall utan hinder av de i denna förordning givna föreskrifter försälas till partihandlare, varom i 12 § 1 mom. sägs, eller till bolag, som äger rätt till detaljhandel med alkoholhaltiga drycker.

III kap.

Om rättigheter till detaljhandel med alkoholhaltiga drycker.

18 §.

1. Detaljhandel med alkoholhaltiga drycker inom en kommun må med de undantag, som i 19 samt 21—28 §§ omförmälas, idkas endast av särskilt, inom kommunen uteslutande för sådan detaljhandel bildat bolag och icke mellan flera bolag fördelas.

2. Rättighet, som i 1 mom. avses, meddelas av Konungens befallningshavande för ett eller flera, högst tre, kalenderår. Ansökan om erhållande av rättighet skall före mars månads utgång året innan försäljningen är avsedd att taga sin början av bolaget skriftligen göras hos Konungens befallningshavande med bifogande av intyg om delägar- nes behörighet att idka rörelsen, bolagets stadgar samt redogörelse för hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet. Denna redogörelse skall innehålla uppgifter om vilka av de i 1 § nämnda slag av alkoholhaltiga drycker försäljningen skall avse, om antal försäljningsställen, dels för utminuterung och dels för utskänkning av spritdrycker, vin och öl, om grunderna för försäljningsstäl- lenas förläggning, om i vilken omfattning

utskänkningen är avsedd att äga rum annorledes än vid måltid åt spisande gäster samt om i vilka fall bolaget ämnar å annan, på sätt i 27 § 2 mom. stadgas, överlåta rättighet till utskänkning.

3. Över ansökning, som rätteligen skett, skall Konungens befallningshavande omedelbart efter ansökningstidens utgång inhämta utlåtanden, i Stockholm av stadsfullmäktige och i annan stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma. Dessa utlåtanden böra innehålla luruvida och i vilken utsträckning den sökta rätten till detaljhandel anses böra medgivas, uppgift å det antal försäljningsställen, som bör få anordnas, dels för utminuterung och dels för utskänkning av spritdrycker, vin och öl, ävensom förslag till de inskränkningar med hänsyn till försäljningsställets förläggning och rörelsens bedrivande, som anses nödiga. Hava ansökningar inkommit från flera bolag, skall, om upplåtande av rätt till detaljhandel tillstyrkes, visst bolag förordas till erhållande av den sökta rättigheten.

4. Sedan de i 3 mom. omförmälda utlåtanden till Konungens befallningshavande avgivits, har Konungens befallningshavande, där ansökning ej genast varder avlagen, att, om rörelsen kan antagas vålla olägenhet för angränsande kommun, över ansökningen infordra yttrande från stadsfullmäktige eller kommunalstämma i sådan kommun.

5. Har ansökningen blivit avstyrkt av stadsfullmäktige eller kommunalstämma inom den kommun, där försäljningen är avsedd att äga rum, må densamma ej bifallas. Medgiver Konungens befallningshavande upplåtande av rätt till detaljhandel, må försäljningsställets antal ej sättas högre än det av stadsfullmäktige eller kommunalstämman tillstyrkta. Konungens befallningshavande skall därjämte vid upplåtelsen föreskriva de inskränkningar med hänsyn till försäljningsställets förläggning och rörelsens bedrivande, som blivit av stadsfullmäktige eller kommunalstämman föreslagna, såvida samma inskränkningar icke finnas stå i strid med allmän lag eller författning eller uppenbarligen ej kunna anses ägnade att främja det med desamma avsedda syftet.

6. Konungens befallningshavandes beslut i ämnet skall kungöras i den tidning i länets residensstad, där allmänna påbud för staden vanligen meddelas, och räknas tiden för anförande av besvär över beslutet från dagen för kungörandet.

19 §.

I kommun, där tillstånd till detaljhandel enligt 18 § ej meddelats, må rättighet till utskänkning av alkoholtiga drycker kunna tilldelas

inom annan kommun bildat bolag. Sådan rättighet må dock utövas endast om bolaget erhåller rätt till detaljhandel inom den kommun, där bolaget är bildat, och så länge sistnämnda rättighet är gällande.

Ansökan om rättighet, varom nu är fråga, skall göras inom den i 18 § omnämnda tid innan försäljningen är avsedd att taga sin början, och skall beträffande rättighetens upplåtande jämväl i övrigt lända till efterrättelse vad i 18 § stadgas.

20 §.

1. Bolag, som i 18 och 19 §§ omnämles, må icke avse att bereda vare sig delägarne vinning utöver årlig ränta med högst fem procent å de av delägarne tillskjutna kontanta medel eller kommun någon ekonomisk fördel.

2. Vid utövande av sin verksamhet står bolaget under överinseende av kontrollstyrelsen och har att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, kontrollstyrelsen i avseende å inköp av, försäljningspris för samt alkoholstyrka hos alkoholhaltiga drycker ävensom angående räkenskapers förande och i övrigt beträffande bolagets förvaltning eller eljest i de i denna förordning särskilt angivna hänseenden kan meddela.

Närmare bestämmelser angående kontrollstyrelsens verksamhet härutinnan, utöver vad denna förordning innehåller, meddelas av Konungen.

3. Bolag äger ej vid utminuterung hålla mer än ett försäljningspris å en och samma varusort av alkoholhaltiga drycker, oavsett om större eller mindre myckenhet försäljes.

4. Bolag må icke, utan samtycke av kontrollstyrelsen, inköpa fastighet eller inom redan förvärfvad fastighet vidtaga annan mera omfattande förändring än den, som påkallas av fastighetens underhåll eller rörelsens behöriga utövande.

Bolag må icke, utan samtycke av kontrollstyrelsen, förhyra andra lägenheter än dem, vilka äro behöfliga för den rörelse, som bolaget självt utövar, eller utan sådant samtycke ingå affärsavtal för längre tid än bolagets rättighet upplåtits, dock att hyresavtal må ingås till fardag, som infaller under året näst efter utgången av nämnda tid. Bolaget må ej heller ingå affärsavtal med enskilda styrelseledamöter eller delägare i bolaget, eller låta avlöningen vare sig till styrelsen eller till de hos bolaget anställda personer vara beroende på omsättningen av alkoholhaltiga drycker eller utgå med viss del av vinsten.

5. Bolagets delägare skola vara minst nio, av vilka åtminstone sex böra vara boende å den ort, där bolagets styrelse har sitt säte.

Bolagets styrelse skall bestå av fem ledamöter, av vilka två utses av delägarne i bolaget, en utses i stad av stadsfullmäktige och å landet av kommunalstämman, en av Konungens befallningshavande och en av landstinget, dock att i stad, som icke deltagar i landsting, stadsfullmäktige utse jämväl den ledamot, som eljest skulle av landstinget väljas. På enahanda sätt utses jämväl fem suppleanter. Därest å landet eller i stad, som deltagar i landsting, nytt bolag bildas å tid, då landstinget icke är samlat, må ordföranden i landstinget å dess vägnar äga att utse en person att under tiden, till dess styrelseledamot blivit av näst sammanträdande landsting utsedd, vara ledamot i styrelsen.

Av Konungens befallningshavande, landsting, stadsfullmäktige eller kommunalstämma utsedd styrelseledamot må icke vara delägare i bolaget.

6. Granskning av bolags förvaltning och räkenskaper skall varje år i mars eller april månad å tid, som av Konungens befallningshavande bestämmes, verkställas för näst föregående år av tre revisorer, av vilka en utses, i stad av stadsfullmäktige och å landet av kommunalstämman, en av landstinget samt en av Konungens befallningshavande. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jämväl den revisor, som eljest skulle av landstinget väljas. På enahanda sätt utses jämväl tre suppleanter. Revisorerna skola antingen ibland eller utom sig utse två personer att å deras vägnar deltaga i inventering av bolagets tillgångar vid löpande årets slut. Över revisionen ävga revisorerna berättelse, vilken, utom redogörelse för bolagets ekonomiska ställning och förvaltning samt vad övrigt revisorerna kunna finna skäl omnämna, skall innehålla till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet. Av revisionsberättelsen, vid vilkens avfattande de föreskrifter skola iakttagas, som meddelas av kontrollstyrelsen, skola, sedan bolagets styrelse lämnats tillfälle att förklara sig över i berättelsen möjligen gjorda anmärkningar, revisorerna före maj månads utgång översända exemplar till Konungens befallningshavande, landstinget, stadsfullmäktige eller kommunalstämman samt kontrollstyrelsen. Bolagets styrelse må även till nämnda myndigheter insända sin förklaring.

Granskning av bolags förvaltning och räkenskaper må även när som helst företagas av chefen för kontrollstyrelsen eller av person, som nämnda styrelse förordnat.

7. Styrelseledamöter samt revisorer och deras här ovan nämnda ombud äga att av bolaget åtnjuta ersättning enligt grunder, som av kontrollstyrelsen bestämmas.

8. Om ansvarsfrihet för bolag beslutar kontrollstyrelsen, sedan landsting och i stad stadsfullmäktige samt på landet kommunalstämman

avgivit yttrande i ärendet. Sådant yttrande skall till kontrollstyrelsen avgivas före september månads utgång.

Erfordras åtgärd i följd av vägrad ansvarsfrihet eller giver revisionsberättelsen eljest därtill anledning, äger kontrollstyrelsen meddela erforderliga föreskrifter eller vidtagna åtgärder för rättelses vinnande.

9. Bolag åligger att inom mars månads utgång efter varje kalenderårs slut å statsverkets giroräkning i riksbanken insätta hela den nettovinst, som uppkommit av all den rörelse bolaget idkat. Då bolag upplöses, skall, där ej annorledes i laga ordning bestämts, på enahanda sätt förfaras med det överskott av bolagets tillgångar, som kan uppstå, sedan bolagets samtliga skulder blivit guldna samt de av delägarne tillskjutna medel återbetalats. Omförmälda nettovinst och överskott tillfalla statsverket.

10. Finner någon åtgärd av bolag stå i strid med vad i denna förordning stadgas, må han, därest han tilltror sig kunna visa, att åtgärden kränker hans enskilda rätt eller strider emot förordningens syfte, hos kontrollstyrelsen göra framställning om åvägabringande av rättelse i det överklagade förhållandet.

21 §.

1. Rättighet att endast vid måltid till spisande gäster utskänka vin och öl må inom kommun, där bolag ej erhållit rätt till detaljhandel med alkoholhaltiga drycker, av Konungens befallningshavande meddelas att gälla tillsvidare för ett eller flera, högst tre, kalenderår. I fråga om utskänkning av öl förstås med måltid i detta mom. gäst mot betalning tillhandahållen mat till ett pris, som ej understiger eller, där visst pris för måltiden ej avtalats, ej skäligen kan anses understiga dubbla priset av det till måltiden utskänkta ölet.

2. Ansökning om rättighet, som i 1 mom. sägs, skall före utgången av augusti månad året innan utskänkningsen är avsedd att taga sin början skriftligen göras hos Konungens befallningshavande med uppgift å det ställe, där utskänkningsen skall äga rum, samt med bifogande av intyg utvisande sökandens behörighet att idka rörelsen.

3. Över ansökning, som rätteligen skett, skall Konungens befallningshavande efter augusti månads utgång inhämta utlåtanden, i Stockholm av stadsfullmäktige och i annan stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma. Dessa utlåtanden böra innehålla bestämt till- eller avstyrkande jämte förslag till de inskränkningar i avseende å försäljningens bedrivande, som anses nödiga.

4. Har ansökningen blivit avstyrkt, i stad av stadsfullmäktige samt å landet av kommunalstämma, må densamma av Konungens befallningshavande ej bifallas. Medgiver Konungens befallningshavande upplåtande av rättighet, skola vid upplåtelsen föreskrivas de inskränkningar i avseende å rörelsens bedrivande, som blivit av stadsfullmäktige eller kommunalstämman föreslagna, såvida samma inskränkningar icke finnas stå i strid med allmän lag eller författning eller uppenbarligen ej kunna anses ägnade att främja det med desamma avsedda syftet.

22 §.

Vid hälsobrunn, badort eller annan kurort, där särskild läkare finnes anställd, må på därom gjord ansökning Konungens befallningshavande, sedan stadsfullmäktige eller kommunalstämma lämnats tillfälle att yttra sig, kunna meddela rättighet att tillsvidare för kortare tid än år vid måltid till spisande gäster utskänka vin eller öl.

23 §.

1. Rättighet till utskänkning av alkoholhaltiga drycker å passagerarfartyg, som förmedla regelbunden persontrafik till utländsk hamn, må på ansökning kunna tillsvidare för viss tid, högst ett år, av Konungens befallningshavande i det län, varest fartygets rederi har sitt säte, tilldelas person, som är behörig att idka utskänkingsrörelse. Sådan utskänkning må endast äga rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast ske till besättningen och till sådana fartygets passagerare, som i dess restaurationslokal intaga måltid.

2. Rättighet att tillsvidare för viss tid, högst ett år, utskänka vin eller öl å andra passagerarfartyg än som avses i 1 mom. må på ansökning kunna av Konungens befallningshavande i det län, varest fartygets rederi har sitt säte, tilldelas person, som är behörig idka utskänkingsrörelse. Sådan utskänkning må endast äga rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast ske till besättningen och till sådana fartygets passagerare, som i dess restaurationslokal intaga måltid. Utskänkningen av öl skall härjämte vara underkastad den särskilda inskränkning, som i 21 § 1 mom. omnämnas.

24 §.

Tillstånd att tillsvidare för viss tid, högst ett år, utskänka vin eller öl å statens järnvägars eller enskild, till persontrafik upplåten

järnvägs tåg må på framställning av järnvägens styrelse kunna av Konungens befallningshavande i det län, varest styrelsen har sitt säte, meddelas person, som är behörig att idka utskänkingsrörelse.

25 §.

Där i något fall utskänkning av vin eller öl tillfälligtvis kan vara av omständigheterna påkallad, må på därom gjord ansökning Konungens befallningshavande, sedan stadsfullmäktige eller kommunalstämma blivit hörda, kunna tillsvidare för kortare tid än år eller för visst tillfälle meddela rättighet att vid måltid till spisande gäster utskänka sådana drycker. Har ansökningen blivit avstyrkt av stadsfullmäktige eller kommunalstämma, må densamma av Konungens befallningshavande ej bifallas.

26 §.

Mottager någon i sitt hem mot betalning gäster till bespising vid slutet bord, må han, om avtal om bespisingen träffats för en tid av minst en vecka, utan särskilt tillstånd till gästerna vid deras måltider utskänka öl.

27 §.

1. Bolag må ej till annan överlåta rättighet till utminutering.
2. Bolag äger till enskild person överlåta rättighet till utskänkning. Sådan överlåtelse vare ej gällande, utan att Konungens befallningshavande, efter prövning av villkoren för densamma, giver tillstånd till den överlåtna rättighetens utövning.

Med överlåtelse av utskänkingsrättighet följer skyldighet för den, till vilken sådan rättighet blivit överlåten, att hos bolaget inköpa alla för rörelsen erforderliga spritdrycker.

3. Överlåtelse av rättighet till utskänkning, som avses i 21—25 §§, vare förbjuden.

28 §.

Avlider den, som efter överlåtelse från bolag eller enligt 21—25 §§ innehar rättighet till utskänkning, eller försättes han i konkurs, må rörelsen för stärbhusets eller konkursboets räkning fortsättas, dock icke längre än till dess tre månader förflutit efter dödsfallet eller efter det förhör enligt 25 § konkurslagen hållits. Det åligger dock stärbhuset eller konkursboet, om de vilja fortsätta rörelsen, att därom inom en månad efter dödsfallet eller efter det förhör i konkursen hållits göra anmälan hos Konungens befallningshavande med uppgift därvid tillika å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen. Göres ej

anmälan inom föreskriven tid eller prövas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig, anses försäljningsrättigheten hava upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i frågan delgivits den anmälningsskyldige.

29 §.

Konungens befallningshavande äger att vid meddelande av tillstånd till detaljhandel eller sedermera under rörelsens utövande stadga de inskränkningar i avseende å densamma, som kunna anses erforderliga.

30 §.

1. Då försäljningsrättighet beviljas, skall Konungens befallningshavande utfärda tillståndsbevis med angivande däri av det lagrum, varå tillståndet grundar sig, varest eller efter vilka grunder försäljningsställe skall förläggas ävensom för vilken tid rättigheten må begagnas; skolande i tillståndsbeviset jämväl utsättas de föreskrifter i avseende å rörelsens utövande, som lämnats vid tillståndets meddelande.

2. Avskrift av tillståndsbevis skall Konungens befallningshavande tillställa kontrollstyrelsen ävensom i andra fall än som avses i 23 och 24 §§ magistraten eller kommunalnämnden och länsmanen i orten. Vad i detta mom. är sagt om magistratens underrättande äger ej tillämpning i Stockholm.

3. Om beslut, varom i 28 § förmäles, skall Konungens befallningshavande lämna underrättelse till dem, som enligt 2 mom. skola erhålla meddelande om beviljat tillstånd.

IV kap.

Närmare föreskrifter angående detaljhandel med alkoholhaltiga drycker.

31 §.

All försäljning av alkoholhaltiga drycker skall ordnas så, att därmed åstadkommes så ringa skada som möjligt och att syftet med de i denna förordning givna stadganden sålunda i största möjliga utsträckning vinnes.

För sådant ändamål skall iakttagas, att alkoholhaltiga drycker ej försäljas eller från försäljningsställe utlämnas till den, om vilken skälig anledning förefinnes till antagande, att han skall missbruka sådana eller med varans anskaffande tillhandagå någon, som gjort sig känd för sådant missbruk.

Alkoholhaltiga drycker må ej utlämnas, vid utminuteriug till den, som ej fyllt 21 år, och vid utskänkning till den, som ej fyllt 18 år.

Ej heller må alkoholhaltiga drycker från försäljningsställe utlämnas till någon, som synbarligen är berörd av starka drycker, eller sådan person å utskänkingsställe tillåtas att förtära alkoholhaltiga drycker.

32 §.

1. Vad angår utminuteriug av spritdrycker skall bolag, i det i 31 § angivna syfte, med iakttagande av de närmare föreskrifter kontrollstyrelsen kan utfärda, anordna verksam kontroll till vilka personer och till vilken mängd försäljning i varje särskilt fall äger rum, och må härvid fastställas viss myckenhet, utöver vilken under angiven tid utminuteriug till köpare eller vissa sådana ej må ske.

Det åligger kontrollstyrelsen att för utminuteriug av spritdrycker indela riket i kontrollområden ävensom att i denna indelning vidtaga de jämkningar, som med anledning därav, att inom viss kommun rättighet till utminuteriug av spritdrycker upphör eller upplåtes, eller av andra orsaker betingas. Utom det område, vilket anvisats varje bolag, äger bolaget icke försända spritdrycker till annan än den, som innehar rätt till detaljhandel med sådana.

Bolag vare på anfordran av köpare, till vilken bolaget finner utminuteriug kunna äga rum, pliktigt att, sedan erforderlig säkerhet nedsetts, söka till skäligt pris anskaffa sådana varusorter av spritdrycker, öl eller vin, som inom riket förekomma i handeln.

2. Skulle vid utminuteriug av vin eller öl visa sig, att något slag av dessa drycker genom sin prisbillighet i förening med hög alkoholhalt eller av annan sådan anledning uppenbarligen är ägnat att för allmänheten såsom berusningsmedel ersätta spritdrycker, skall i fråga om utminuteriug av sådan dryck gälla vad i 1 mom. första stycket stadgas angående utminuteriug av spritdrycker, och har kontrollstyrelsen i fall av behov att därom meddela föreskrift.

3. Vägrar bolag obehörigen att till någon utminutera alkoholhaltiga drycker, må på hans framställning kontrollstyrelsen därutinnan meddela rättelse. Över kontrollstyrelsens beslut må klagan icke föras.

33 §.

1. Försäljningsställe skall vara beläget vid öppen gata, väg eller torg.

2. De rum, som nyttjas för utskänkingsrörelse, skola vara ljusa

och luftiga, hava en i förhållande till rörelsens omfattning tillräcklig storlek samt hållas i ordentligt skick.

34 §.

Försäljning må ej ske annorstädes än i lokal eller å plats, som blivit för försäljningens bedrivande godkänd vid besiktning, vilken hålles i stad av stadsfiskal och på landet av kronobetjänt jämte två personer, utsedda en av nykterhetsnämnden i kommunen samt en i Stockholm av överståthållarämbetet, i annan stad av magistraten och på landet av kommunalnämnden. Besiktningmännen skola, därest försäljningsställe godkännes, om besiktningen utfärda bevis, vilket skall innehålla beskrivning å den besiktigade lägenheten.

Innan bevis om besiktningen utfärdats, må försäljning ej börjas.

Vad i denna § är stadgat gäller jämväl, då ny rättighet meddelas att utövas i lägenhet, som förut varit använd som försäljningsställe.

Kostnad för besiktning gäldas av tillståndshavaren med belopp, som bestämmes av Konungens befallningshavande.

35 §.

1. Om tillstånd meddelats till försäljning å angivet försäljningsställe, må ombyte av sådant ej ske, med mindre den myndighet, som meddelat tillståndet, därtill giver sitt bifall; skolande dessförinnan tillfälle att yttra sig i ärendet lämnas samma myndigheter, som blivit hörda över ansökningsen om ifrågavarande försäljningsrättighet.

2. Om beslut enligt 1 mom. meddele Konungens befallningshavande underrättelse till dem, som enligt 30 § 2 mom. skola erhålla meddelande om beviljat tillstånd.

36 §.

1. Inom eller omedelbart invid kasernområde, läger eller annat område, som blivit för krigsmaktens behov upplåtet, vare detaljhandel med alkoholhaltiga drycker förbjuden.

2. Å dag, då ting, marknad, torgdag, uppbördsstämma eller inskrivningsförrättning hålles, vare å landet annan detaljhandel med alkoholhaltiga drycker än utskänkning av öl med den inskränkning, varom i 21 § 1 mom. förmåles, förbjuden på eller inom 0.5 mil från förrättningsstället.

3. Vid offentligt skådespel eller varieté-, cirkus- eller annan dylik föreställning eller, med undantag av konsert, vid vilken uteslutande utföres instrumentalmusik, varje annan föreställning, till vilken allmän-

heten har tillträde, eller vid offentlig danstillställning må utskänkning av alkoholhaltiga drycker icke ske i lokal eller å plats, därifrån är utsikt till skådebanan eller till annan plats, där föreställningen eller danstillställningen äger rum; dock må Konungens befallningshavande för särskilt tillfälle medgiva undantag från det sålunda meddelade förbud.

37 §.

1. Utminuterung av alkoholhaltiga drycker må äga rum endast söckendagar under högst åtta timmar, dock ej före klockan 9 förmiddagen eller efter klockan 6 eftermiddagen.

2. Utskänkning av spritdrycker må begynna tidigast klockan 12 middagen samt utskänkning av vin och öl tidigast klockan 9 förmiddagen; och må utskänkningen ej fortfara längre än till klockan 10 eftermiddagen.

Utskänkning av alkoholhaltiga drycker, som äger rum å sön- och helgdagar eller å andra dagar före klockan 3 eftermiddagen, vare tillåten endast vid måltid åt spisande gäster.

Under högmässogudstjänst vare all utskänkning förbjuden.

3. Där särskilda omständigheter anses föranleda behov av att tiden för utskänkings avslutande bestämmes senare än till klockan 10 eftermiddagen eller att utskänkning av alkoholhaltiga drycker annorledes än vid måltid åt spisande gäster äger rum under sön- och helgdagar med början efter klockan 3 eftermiddagen, äger Konungens befallningshavande efter framställning i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande därom förordna.

38 §.

1. Å tider, då handel med alkoholhaltiga drycker enligt nästföregående § ej är tillåten, vare allt utlämnande av sådana drycker från försäljningsställe förbjudet.

2. Då utskänkning ej är medgiven, vare det förbjudet att låta alkoholhaltiga drycker å utskänkingsställe förtäras.

39 §.

Om tillstånd erhållits att utskänka endast vin eller öl, vare det förbjudet att låta spritdrycker å utskänkingsstället förtäras ävensom att hava spritdrycker förvarade å utskänkingsstället eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma.

40 §.

1. Vid utskänkning av alkoholhaltiga drycker skall lagad mat alltid vara att tillgå, dock att vad sålunda stadgas ej äger tillämpning vid utskänkning av vin i samband med servering av konditorivaror.

2. I utskänkningslokal skall friskt dricksvatten ständigt hållas för varje gäst lätt tillgängligt.

3. Överlastad person får ej utdrivas från utskänkningsställe, där han förtärt alkoholhaltiga drycker, eller lämnas utan vård.

41 §.

1. Under det detaljhandel med alkoholhaltiga drycker pågår, får dörren till försäljningsrummet ej vara låst.

2. Å försäljningsställe skola ett exemplar av denna förordning och bestyrkt avskrift av det tillståndsbevis, som enligt 30 § 1 mom. utfärdats för rörelsens innehavare, ävensom prislista å de alkoholhaltiga drycker, som å stället tillhandahållas, vara för köpare tillgängliga. Därjämte skall å försäljningsställe finnas för samtliga gäster synligt anslag, som tydligt angiver, å vilka tider därstädes försäljning av alkoholhaltiga drycker får äga rum.

42 §.

I öppen salubod för handel med andra varor än alkoholhaltiga drycker ävensom i de för rörelsen använda lägenheter, vid torghandel och auktioner, vid handel med lappbefolkningen samt eljest vid yrkesmässig handel med andra varor än alkoholhaltiga drycker vare utdelning av sådana drycker även utan betalning förbjuden.

43 §.

Stadgandena i 33, 34, 37 och 41 §§ skola ej äga tillämpning å utskänkning, varom förmäles i 26 §.

Ej heller skall vad i 37 § stadgas äga tillämpning å utskänkning, som avses i 23 och 24 §§.

V kap.

Om tillsyn å detaljhandel med alkoholhaltiga drycker och övervakande av nykterhetstillståndet.

44 §.

Nykterhetsnämnd i kommun har att övervaka nykterhetstillståndet inom kommunen.

Nämnden åligger därvid särskilt att genom upplysningar och råd till försäljare söka förebygga missbruk av alkoholhaltiga drycker; att bereda de ärenden, berörande nykterhetstillståndet, vilka i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma till nämnden remitteras; samt att till stadsfullmäktige eller kommunalstämman göra framställning om vidtagande av nykterhetsfrämjande åtgärder och avgiva årlig berättelse angående sin verksamhet och över nykterhetstillståndet inom kommunen.

45 §.

Det åligger Konungens befallningshavande att övervaka iakttagandet av vad i denna förordning är stadgat.

Polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet skola tillse, att å ställe, där detaljhandel med alkoholhaltiga drycker idkas, ordning iakttagas samt de i denna förordning meddelade föreskrifter noga efterföljas.

För köping eller annat område å landet, för vilket ordningsstadgan för rikets städer är i tillämpliga delar gällande, må Konungens befallningshavande förordna lämplig polisman att fullgöra vad enligt denna förordning åligger kronobetjänt.

46 §.

Innehavare av rättighet till detaljhandel eller i hans frånvaro den, som försäljningen ombesörjer, vare skyldiga att efter anfordran lämna dem, som hava att taga befattning med tillsyn å efterlevnaden av denna förordning, tillträde till de försäljningsställen, vilka deras tjänsteåligganden avse.

47 §.

Tredskas bolag att fullgöra de i denna förordning för bolag meddelade föreskrifter eller de föreskrifter, som kontrollstyrelsen kan hava för bolaget utfärdat, äger Konungens befallningshavande efter omständigheterna förelägga bolagets styrelseledamöter vite eller förbjuda bolaget att efter utsatt skälig tid fortsätta med försäljningen, om ej de åsidosatta föreskrifterna iakttagas, eller återkalla bolagets rättighet till detaljhandel att upphöra med löpande kalenderårs utgång.

48 §.

Tillstånd, som meddelats enligt 21—25 §§, må av Konungens befallningshavande återkallas, när helst Konungens befallningshavande finner skäl därtill.

Över beslut, varigenom tillstånd sålunda återkallats, må klagan ej föras.

49 §.

Vid arbetsinställelse, vapenövningsmöte eller auktion eller i andra fall än då stadgandet i 36 § 2 mom. äger tillämpning, vid annan till större folksamling ledande förrättning, ävensom då eljest skäligen kan befaras, att öppethållande av försäljningsställe kan föranleda oordningar, eller då försäljning visar sig föranleda sådana, må Konungens befallningshavande ävensom i stad polismyndighet samt å landet kronobetjänt och kommunalnämnd för visst tillfälle förbjuda bedrivandet av eljest tillåten detaljhandel med alkoholhaltiga drycker eller för sådant tillfälle föreskriva de inskränkningar i samma handel, som kunna finnas nödiga.

50 §.

1. Därest av detaljhandel, vartill tillstånd enligt denna förordning erhållits, oordningar föranledas eller å försäljningsställe, varest dylik handel idkas, osedlighet bedrivs och sådant fortfar, oaktat skedd erinran från polismyndighet i stad samt kronobetjänt eller kommunalnämnd å landet, må i stad magistraten och på landet kommunalnämnden förbjuda försäljningens fortsatta bedrivande. Beslutet därom gånge genast i verkställighet, men skall, vid äventyr att förbudet eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas prövning av Konungens befallningshavande, som, därest tillståndet, enligt vad i detta kapitel sägs, ej finnes böra återkallas, har att för viss tid fastställa förbudet eller ock upphäva detsamma.

I Stockholm tillkommer det i fall, som i detta mom. sägs, överståthållarämbetet att meddela förbud, varom där förmäles.

2. Om sådan utskänkning, varom förmäles i 26 §, befinnes ske i större omfattning eller på annat sätt än i nämnda lagrum avses, må Konungens befallningshavande ävensom i annan stad än Stockholm magistrat samt på landet kommunalnämnd förbjuda fortsättande av rörelsens bedrivande. I fråga om verkställighet och underställning av

sådant beslut, som meddelats av magistrat eller kommunalnämnd, skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i 1 mom. finnes stadgat.

51 §.

Därest av försäljning, som bedrivs av bolag eller innehavare av från bolag överläten rättighet, vid upprepade tillfällen oordningar för-
anledas eller å försäljningsställe, där sådan rörelse utövas, osedlighet bedrivs, må Konungens befallningshavande, på anmälan av i stad polismyndighet eller stadsfullmäktige och på landet kronobetjänt eller kommunens eller angränsande kommuns kommunalnämnd eller kommunalstämma, äga att indraga rättighet till sådan försäljning eller ock därifrån skilja innehavaren.

52 §.

Återkallelse av meddelat tillstånd samt förbud mot försäljning, varom ovan sägs, skola delgivas rörelsens innehavare eller i hans från-
varo den, som besörjer försäljningen. Därest försäljningen grundar sig på särskilt tillstånd, skall underrättelse om återkallelse och förbud lämnas dem, som enligt 30 § 2 mom. skola erhålla meddelande om beviljat tillstånd, dock att underrättelse om förbud ej skall meddelas kontrollstyrelsen.

VI kap.

Om införsel av spritdrycker från utrikes ort.

53 §.

1. Spritdrycker, vilka från utlandet införas av annan än den, som enligt denna förordning äger rätt att försälja sådana drycker, må ej från tullverket utlämnas, utan att han med intyg av vederbörande bolag styrker, att hinder mot utminuterung till honom jämlikt 31 § 2 och 3 styckena ej förefinnes.

Vägrar bolag obehörigen att utfärda sådant intyg, vare lag som i 32 § 3 mom. stadgas.

2. Angående införsel av spritdrycker till riket för vetenskapligt, medicinskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål eller för apoteksbehov meddelas särskilda bestämmelser av Konungen.

3. I fråga om rätt för resande att till riket medföra spritdrycker gäller vad tullförfattningarna därom innehålla.

4. Utan iakttagande av vad i 1 mom. stadgats må spritdrycker

till riket införas av den, som enligt särskilt stadgande äger åtnjuta tullfrihet för från utlandet införda varor.

5. Med från utlandet införda spritdrycker, som på grund av stadgandet i denna § ej må från tullverket utlämnas, skall förfaras på sätt Konungen förordnar.

VII kap.

Ansvarsbestämmelser m. m.

54 §.

1. Den, som utan att äga rätt till försäljning enligt denna förordning avyttrar alkoholhaltiga drycker, straffes för olovlig försäljning med böter från och med trettio till och med tvåhundra kronor.

2. Beträdes någon andra gången eller oftare med olovlig försäljning av alkoholhaltiga drycker eller bedriver någon olovlig försäljning i större omfattning eller yrkesmässigt, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor eller med fängelse i högst ett år.

3. I fall, som i denna § avses, vare de å försäljningsstället med därtill hörande lägenheter befintliga eller eljest för försäljning avsedda alkoholhaltiga drycker tillika med kärl och emballage, vari de förvaras, underkastade beslag och förbrutna.

4. Vad i denna § stadgas skall jämväl äga tillämpning, om någon, som ej äger rätt till försäljning av alkoholhaltiga drycker, genom byteshandel avhänder sig sådana eller eljest använder dem som betalningsmedel.

55 §.

Tillhandagår någon mot föreskriften i 7 § 3 mom. med anskaffande av spritdrycker, dömes till böter från och med tio till och med ett hundra kronor. Sker förbrytelsen i större omfattning eller yrkesmässigt eller beträdes någon andra gången eller oftare med sådan förbrytelse, vare straffet böter från och med femtio till och med fem hundra kronor eller fängelse i högst sex månader.

56 §.

Överskrider den, som enligt 12 § 1 mom. äger rätt till parti-handel med alkoholhaltiga drycker, honom enligt samma mom. tillkommande försäljningsrättighet, straffes med böter från och med trettio

till och med fem tusen kronor. Äro omständigheterna försvårande eller beträdes någon andra gången eller oftare med sådan förbrytelse, må ock dömas till fängelse.

57 §.

1. Avyttrar den, som handhar detaljhandel med alkoholhaltiga drycker, sådana drycker av annat slag än försäljningsrättigheten avser, eller beträdes den, som handhar utminutering, med olovlig utskänkning eller den, som handhar utskänkning, med olovlig utminutering,

eller idkar någon detaljhandel med alkoholhaltiga drycker å annat ställe än därtill uppgivet eller medgivet är,

eller fortsätter någon, oaktat återkallelse av meddelat tillstånd till försäljning eller förbud däremot delgivits honom, med försäljningen, straffes som i 54 § 1 och 2 mom. sägs.

2. Har försäljning skett av drycker av annat slag än försäljningsrätten avser, skall i fråga om sådana drycker tillämpas även vad i 54 § 3 mom. finnes stadgat.

58 §.

Förbrytelse mot 6, 39, 40 eller 41 § straffes med böter från och med tio till och med ett hundra kronor.

59 §.

Bryter den, som handhar tillåten försäljning av alkoholhaltiga drycker, i andra fall än förut i detta kapitel sägs mot vad i denna förordning är stadgat eller mot de föreskrifter, som vederbörande myndighet i enlighet med denna förordning kan hava meddelat, straffes med böter från och med tio till och med ett tusen kronor.

60 §.

Dömes enskild person, som enligt denna förordning erhållit tillstånd till försäljning av alkoholhaltiga drycker, till ansvar efter 56, 57 eller 59 §, och har han förut undergått bestraffning för förbrytelse, varom sägs i någon av dessa §§, skall han tillika förklaras sin rätt till försäljning förlustig.

Lag samma vare, om enskild person, som erhållit tillstånd till försäljning av endast vin eller öl, dömes till ansvar för olovlig försäljning av spritdrycker.

61 §.

Bryter någon, som ej handhar försäljning enligt denna förordning, mot 7 § 1 eller 2 mom. eller förbryter sig någon mot stadgandet i 42 §, straffes som i 59 § sägs.

62 §.

Försäljer någon till dryck ej hänförlig alkoholhaltig vätska och sker försäljningen under omständigheter, vilka kunna giva säljaren skälig anledning antaga, att vätskan är avsedd att användas som dryck, straffes som i 54 § 1 och 2 mom. sägs, och vare å försäljningsstället med därtill hörande lägenheter befintlig vara, varav försäljning skett, tillika med kärl och emballage underkastad beslag och förbruten.

63 §.

Den, som har eller haft att taga befattning med tillsyn å sådan försäljning av alkoholhaltiga drycker, som bedrives av partihandlare, varom i 12 § 1 mom. sägs, vare förbjudet att, där det ej kan anses påkallat av tjänstens intresse, yppa sådan försäljares affärsförhållanden. Gör han detta och framgår ej av omständigheterna, att han om de affärsförhållanden erhållit kännedom å tid, då han ej innehaft dylik befattning, straffes med böter från och med trettio till och med ett tusen kronor. Sker det för att göra skada eller begagnar han sig av sin kännedom till egen eller annans fördel, må dömas till fängelse.

64 §.

Skulle den, som är pliktig att åtala förbrytelser mot denna förordning, själv beträdas med olovlig försäljning av alkoholhaltiga drycker, vare det ansett som försvärande omständighet, och vare han därjämte förlustig tjänsten.

65 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse mot denna förordning, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, dömas till de böter eller det fängelsestraff, som äro stadgade för sådan förbrytelse; dock må sammanlagda fängelsestraffet icke överstiga två år.

66 §.

Husbonde ansvarar för förbrytelse, som med hans vetskap begås mot denna förordning av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, liksom vore förbrytelsen begången av honom själv.

67 §.

1. Lands- och stadsfiskaler, kronobetjante samt de personer, vilka särskilt antagits att vaka över förordningens efterlevnad, åligger att åtala förbrytelser mot densamma.

2. I övrigt äger envar rättighet att för sådana förbrytelser anställa åtal, dock ej föräldrar och barn eller makar eller syskon mot varandra, ej heller annan skyldeman mot den, hos vilken han njuter kost eller underhåll, ej fosterbarn mot fosterföräldrar och ej heller tjänare mot husbondefolk under den tid, de äro i tjänsten.

3. Då åtal anställas av annan än den, som är nämnd i 1 mom., give han sin talan allmän åklagare tillkänna så tidigt, att denne må kunna övervara målets utförande.

68 §.

1. Rättighet att verkställa beslag tillkommer de i 67 § 1 mom. omförmälda allmänna åklagare. Beslag skall göras i två vittens närvaro.

2. Alkoholhaltiga drycker, som jämlikt denna förordning förklarats förbrutna, skola behandlas på sätt Konungen förordnar. Med öl, som tagits i beslag, skall, ändå att det icke blivit slutligen avgjort, om detsamma skall anses förbrutet, gälla vad nyss är sagt.

69 §.

Böter, som äro ådömda efter denna förordning, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

70 §.

Av böter, som enligt denna förordning ådömas, samt av medel, vilka inflyta vid försäljning av alkoholhaltiga drycker, som enligt denna förordning anses förbrutna, tillfalla två tredjedelar åklagaren och en tredjedel den kommuns fattigkassa, där den åtalade förbrytelsen är begången. Finnes särskild angivare, äger han taga hälften av åklagarens andel.

71 §.

Ej vare någon jävig att bära vittne angående olovlig försäljning av alkoholhaltiga drycker endast på den grund, att han därvid tillhandlat sig eller förtärt sådana drycker.

72 §.

Förbrytelser mot denna förordning skola åtalas och avdömas vid allmän domstol, dock att i stad, där poliskammare finnes, åtal för sådana förbrytelser skola behandlas i hittills vanlig ordning.

73 §.

Vad enligt denna förordning tillhör stadsfullmäktiges handläggning tillkommer i stad, där stadsfullmäktige ej finnas, allmän rådstuga, och skall vad som tillhör kommunalstämmas handläggning tillkomma kommunalfullmäktige, där sådana finnas.

Vad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkommer poliskammare i stad, där sådan finnes, och i stad, som ej har magistrat, därstädes tillsatt särskild styrelse.

VIII kap.

Särskilda föreskrifter i avseende å förordningens ikraftträdande m. m.

74 §.

Denna förordning, varigenom förordningarna den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin samt angående försäljning av vin och öl upphävas, träder i kraft den 1 januari 1921, från vilken dag försäljning av alkoholhaltiga drycker blott må utövas av den, som enligt denna förordning därtill äger rättighet.

Härvid skall dock iakttagas

dels att åtgärder, som före sistnämnda dag erfordras i avseende å ordnandet av handeln med alkoholhaltiga drycker enligt denna förordning, skola vidtagas i enlighet med bestämmelserna i densamma,

dels ock att i avseende å bolag, som under år 1920 utövar rätt till försäljning av brännvin, granskning av förvaltning och räkenskaper, beslut om ansvarsfrihet samt inleverering till statsverket av avgifter, nettovinst och överskott av bolagets tillgångar skola ske enligt nu gällande föreskrifter.

75 §.

Intill dess denna förordning träder i kraft, må rätt till detaljhandel med brännvin enligt 11 och 13 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin samt rätt till utskänkning av vin och öl enligt 7 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl ej meddelas att gälla för längre tid än till den 1 januari 1921.

76 §.

1. Den som efter överlåtelse enligt 17 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin idkar utminuteri av spritdrycker, må, om han före den 1 januari 1921 hos kontrollstyrelsen därom gör anmälan, under en tid av fem år efter sistnämnda dag utan särskilt tillstånd fortsätta försäljningen i fråga, dock blott i den ordning, som i II kapitlet föreskrives för partihandlare. Det åligger kontrollstyrelsen att på nu avsedd försäljningsidkares framställning meddela nödiga föreskrifter för att underlätta försäljningen av det lager av spritdrycker, som han vid tiden för denna förordnings trädande i kraft innehar.

2. Idkar någon efter överlåtelse, som i 1 mom. avses, eller på grund av tillstånd, meddelat jämlikt 13 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl, vid tiden för denna förordnings trädande i kraft försäljning av vin till avhämtning och är ej försäljningen förenad med annan handel än med spritdrycker eller öl, må, därest rörelsen bedrivits sedan den 1 augusti 1914, sådan försäljningsidkare eller hans rättsinnehavare intill den 1 januari 1939 fortsätta med försäljningen i fråga, skolande därvid de föreskrifter, som i denna förordning beträffande utminuteri av vin äro stadgade, i tillämpliga delar lända till efter rättelse. Missbrukas rättighet, som i detta mom. avses, äger Konungens befallningshavande indraga densamma.

Bilaga B.

Förslag

till

förordning angående försäljning av svagt alkoholhaltiga samt tillagade, alkoholfria drycker.

1 §.

1. Försäljning av svagt alkoholhaltiga samt tillagade, alkoholfria drycker, som ej sker till förtäring på stället, vare, med de inskränkningar, som nedan äro stadgade, tillåten under samma villkor, som för idkande av handel i allmänhet äro gällande.

2. Med svagt alkoholhaltiga drycker förstås i denna förordning dels alla maltdrycker, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker äro att hänföra till lagrat dricka eller svagdricka, dels ock alla drycker, vilka ej äro tillagade av malt och som innehålla alkohol, men ej mera än 3.6 volymprocent därav.

2 §.

Den, som äger rätt till utskänkning av spritdrycker, vin eller öl, vare jämväl berättigad att till förtäring på stället försälja (utskänka) svagt alkoholhaltiga samt tillagade, alkoholfria drycker.

3 §.

1. Vill någon, som ej enligt 2 § är därtill berättigad, bedriva utskänkning av drycker, som avses i denna förordning, göre därom skriftligen anmälan, i Stockholm hos överståthållareämbetet, i annan stad hos magistraten och på landet hos länsmanen, med uppgift å det ställe, där utskänkningen skall äga rum, samt med bifogande av betyg om god frejd. Har anmälan sålunda skett, skall, där ej nedan annorlunda föreskrives, meddelas bevis, att anmälan behörigen skett; och skall länsmanen därom underrätta kommunalnämndens ordförande i den socken, där rörelsen skall utövas.

Vad sålunda är stadgat skall iakttagas varje gång utskänkingsställe ombytes.

2. Bevis, som i 1 mom. omförmäles, må ej meddelas den, som veterligen jämlikt 8 § 1 eller 2 mom. står under förbud att utskänka drycker, varom i denna förordning är fråga, eller genom gällande beslut, som ej avser allenast visst tillfälle, förbjudits att försälja spritdrycker, vin eller öl, ej heller den, om vilken är veterligt, att honom meddelat tillstånd att försälja spritdrycker, vin eller öl återkallats, eller att han dömts förlustig rätt till försäljning av sådana drycker eller drycker, som avses i denna förordning.

3. Vill någon, efter det honom meddelat, av Konungens befallningshavande fastställt eller omedelbarligen stadgat förbud att utskänka drycker, som avses i denna förordning, eller att försälja spritdrycker, vin eller öl upphört att gälla, eller efter det honom meddelat tillstånd att försälja spritdrycker, vin eller öl återkallats, bedriva rörelse, varom i 1 mom. förmäles, har Konungens befallningshavande på ansökan, åtföljd av betyg om god frejd samt uppgift om stället, där rörelsen är avsedd att bedrivas, att efter magistratens eller kommunalnämndens hörande pröva, huruvida tillstånd därtill må medgivnas eller icke.

Detsamma gälle ock, ifall annan än den, vilken äsyftas med förbud eller återkallelse, varom nyss är sagt, vill i samma lokal, där rörelsen förut bedrivits, fortfarande utöva rörelse, som i 1 mom. omförmäles.

I Stockholm äge vad i detta mom. är sagt om magistratens hörande ej tillämpning.

4. Inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område må ej försäljning, som avses i denna förordning, äga rum, med mindre Konungens befallningshavande, på framställning av vederbörande befälhavare, därtill meddelat tillstånd.

5. Har någon, som genom anmälan eller särskilt tillstånd förvärvat rätt till utskänkning, varom sägs i 1 mom., mera än sex månader underlåtit att därav begagna sig, anses samma rätt hava upphört.

4 §.

Anmälan eller tillstånd, varom sägs i 3 §, erfordras ej för rätt att tillfälligtvis, vid allmän sammankomst eller tillställning, genom föranstaltande av den, som anordnat sammankomsten eller tillställningen, utskänka drycker, som avses i denna förordning.

5 §.

Utskänkingsrörelse, som på grund av anmälan eller tillstånd enligt 3 § är avsedd att idkas i stad, köping eller municipalsamhälle,

må ej börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall drivas, hållits, i stad av stadsfiskal och i annat samhälle av kronobetjänt jämte två personer, utsedda, i Stockholm av överståthållareämbetet, i annan stad av magistraten och i köping eller municipalsamhälle av kommunalnämnden eller motsvarande myndighet, samt besiktningsmännen utfärdat bevis därom, att lägenheten är för ändamålet lämplig.

Kostnad för besiktningen gäldas av rörelsens innehavare med belopp, som bestämmes av Konungens befallningshavande.

6 §.

1. Utskänkning av i denna förordning avsedda drycker må icke äga rum senare å dag än klockan tio på aftonen; ägande Konungens befallningshavande att, där särskilda omständigheter föranleda behov av utskänkningstidens inskränkning eller utsträckning, därom förordna.

Vad här är sagt äge ej tillämpning å utskänkning, som äger rum enligt 4 § eller å skjutsanstalt till resande.

2. Om utskänkning på grund av anmälan eller tillstånd enligt 3 § idkas, vare det förbjudet att låta spritdrycker, vin eller öl å utskänkningsstället förtäras, ävensom att hava sådana drycker förvarade å utskänkningsstället eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma.

7 §.

Vid all försäljning av lagrat dricka och svagdricka, vare sig till förtäring på stället eller annorledes, skall iakttagas:

att drickat ej må på försäljningsstället förvaras på andra kärl än dem, å vilka det utlämnats från bryggeriet, ej heller av säljaren påspådas eller på annat sätt beredas,

att drickat ej må vara försatt med något för hälsan skadligt ämne eller med sackarin, samt

att på försäljningsstället ej må finnas hembryggt lagrat dricka eller svagdricka.

Vad i denna paragraf stadgas skall äga motsvarande tillämpning vid försäljning av alkoholfria maltdrycker.

8 §.

1. Förekomma å försäljningsställe, där på grund av anmälan eller tillstånd enligt 3 § utskänkning idkas, oordningar, eller bedrives därstädes osedlighet, äge magistraten eller kommunalnämnden förbjuda rörelsens innehavare att med försäljningen fortsätta. Beslutet därom

gånge genast i verkställighet, men skall, vid äventyr att förbudet eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas Konungens befallningshavande, som har att för viss tid fastställa förbudet eller ock upphäva detsamma.

I nu förutsatta fall äge Konungens befallningshavande jämväl omedelbarligen meddela förbud på sätt nyss är sagt.

2. I Stockholm tillkommer det i fall, som i 1 mom. avses, överståthållareämbetet att meddela förbud, varom där förmäles.

3. Därest vid marknad, allmän torgdag, läger eller annat vapenövningsmöte, inskrivningsförrättning eller mönstring med värnpliktige, ting, auktion eller annan till folksamling föranledande förrättning eller då eljest större folksamling äger rum, utskänkning av drycker, som avses i denna förordning, visar sig föranleda oordningar, må polismyndighet i stad och kronobetjänt å landet omedelbarligen förbjuda och, om förhållandet sådant påkallar, förhindra utskänkningens fortsättande vid tillfället. Enahanda befogenhet tillkommer polismyndighet i stad och kronobetjänt på landet, jämväl ifall utskänkning, som tillfälligtvis utövas vid allmän sammankomst eller tillställning, visar sig föranleda oordningar.

4. Förbud, som sägs i denna paragraf, skall delgivas rörelsens innehavare eller, i hans frånvaro, den, som försäljningen besörjer; varjämte Konungens befallningshavande skall om förbud, som av Konungens befallningshavande meddelas eller fastställs, lämna underrättelse till magistraten eller kommunalnämnden och länsmannen i orten samt vederbörligen kungöra detsamma.

Vad här är sagt om magistratens underrättande äge ej tillämpning i Stockholm.

5. Förbud gälle, då det drabbar man, även för hustrun och tvärtom, så länge de leva i äktenskap samman.

9 §.

Tillstånd, varom sägs i 3 § 4 mom., må av Konungens befallningshavande återkallas, när helst skäl därtill anses föreligga; skolande i fråga om delgivning av och underrättelse om sådant beslut gälla vad i 8 § 4 mom. är beträffande förbud i enahanda avseenden stadgat. Underrättelse om beslutet skall därjämte meddelas vederbörande befälhavare.

10 §.

1. Den, som utan att hava undfått bevis, att anmälan behörigen

skett, där sådan är föreskriven, eller utan tillstånd, där sådant erfordras, utskänker drycker, som avses i denna förordning, böte från och med fem till och med femtio kronor.

2. Överträder någon honom enligt 8 § meddelat förbud, eller fortsätter någon med utskänkning, varom sägs i 3 § 4 mom., oaktat återkallelse av därtill givet tillstånd honom delgivits, böte dubbelt mot vad i 1 mom. är sagt.

3. Överträder någon de i 7 § givna bestämmelser, skall han, där gärningen ej är i annan författning med straff belagd, straffas med böter från och med fem till och med trettio kronor.

4. Förbryter sig någon mot vad i 5 § eller 6 § 2 mom. är föreskrivet, eller utövar någon utskänkning av i denna förordning avsedda drycker å otillåten tid, böte från och med fem till och med trettio kronor.

11 §.

Varder någon, vilken efter anmälan eller tillstånd idkar utskänkning, som avses i 3 §, dömd till ansvar för olovlig försäljning av spritdrycker, vin eller öl, då må han ock på yrkande av vederbörande allmän åklagare dömas förlustig sin nämnda utskänkingsrätt, ifall omständigheterna böra därtill föranleda.

12 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse mot denna förordning, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

13 §.

För förbrytelse, som mot denna förordning med husbondes vetenskap begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden, liksom vore förbrytelsen begången av honom själv.

14 §.

Om böters förvandling och fördelning, om rätt att anställa åtal för överträdelser av denna förordning, om övervakande i övrigt av förordningens efterlevnad, samt om domstol, där överträdelser av densamma skola åtalas, lände i tillämpliga delar till efterrättelse vad i

gällande förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker är eller varder stadgat.

15 §.

Vad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkommer poliskammare i stad, där sådan finnes, och i stad, som ej har magistrat, där tillsatt särskild styrelse.

Övergångsstadganden.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1921, då de i förordningen angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka den 9 juni 1905 meddelade bestämmelser upphöra att gälla.

2. Är någon på grund av anmälan eller tillstånd enligt sistnämnda författning i utövning av rättighet till utskänkning av drycker, som där avses, äger han därmed fortfara även efter det denna förordning trätt i kraft.

3. Är någon på grund av stadgande i annan äldre författning i utövning av rättighet till utskänkning av drycker, som avses i denna förordning, och vill han därmed fortfara även efter det denna förordning trätt i kraft, göre därom inom utgången av år 1921 anmälan eller ansökan på sätt i denna förordning är stadgat. Försummar han det, anses rättigheten hava upphört vid sistnämnda tidpunkt.

Vad i detta mom. är sagt äge dock ej tillämpning å den, som enligt 2 § i denna förordning är berättigad till utskänkning av ifrågasvarande drycker.

4. Vill någon, innan denna förordning träder i kraft, förvärva rättighet att utan samband med utskänkning av spritdrycker, vin eller öl efter 1921 års ingång bedriva utskänkning av drycker, som avses i denna förordning, gälle vad om anmälan och ansökan därstädes i sådant avseende är stadgat.

Bilaga C.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 7 § i förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet.

Härigenom förordnas, att 7 § i förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet skall erhålla följande ändrade lydelse:

7 §.

Mom. 1. Sådan — — — — — yrket.

Mom. 2. Tillverkning eller beredning av drycker, hållande mer än 3.6 volymprocent alkohol, må, i andra fall än som avses i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker och förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin, icke, utan att Kungl. Maj:t därtill lämnat tillstånd, äga rum i reningsverk, vinfabrik eller annan byggnad, som för ifrågavarande verksamhet anlagts eller inrättats efter ingången av november månad 1914. Lag samma vare angående tillverkning och beredning av nu ifrågavarande drycker i härför förut använd byggnad, varest sådan verksamhet nedlagts och ej återupptagits före ingången av november månad 1914.

Denna förordning träder i kraft genast efter utfärdandet.

Bilaga D.**Förslag**

till

förordning om ändrad lydelse av 3, 13, 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Häri genom förordnas, att 3, 13, 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skola erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. I denna förordning förstås med *svagdricka* varje maltdryck, som ej innehåller mer än två och en fjärdedels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger sex procent;

lagrat dricka varje maltdryck, som ej är hänförlig till svagdricka och som ej innehåller mer än tre och sex tiondels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger nio och fem tiondels procent;

skattefritt bryggeri varje — — — — — bryggeriets skötsel.

2. Tillverkningsår — — — 30 september.

13 §.

1. I bryggeri, som anlagts eller för tillverkning av andra maltdrycker än svagdricka inrättats efter ingången av november månad 1914, må sådan tillverkning ej äga rum, utan att Kungl. Maj:t därtill lämnat tillstånd. Lag samma vare angående tillverkning av ifrågavarande drycker i bryggeri, varest sådan verksamhet nedlagts och ej återupptagits före ingången av november månad 1914.

Då skattepliktigt bryggeri skall sättas i gång eller vid början av ett tillverkningsår fortfarande vara i verksamhet, åligge det tillverkaren att minst tio dagar förr, än malkrossning må företagas, till Konungens befallningshavande ingiva skriftlig anmälan med uppgift om:

a) bryggeriets namn, det ställe, där bryggeriet är beläget, samt tillverkarens postadress,

b) den tidrymd, ej överstigande helt tillverkningsår, för vilken han önskar erhålla tillstånd till maltkrossning,

c) den vikt malt, han beräknar i medeltal skola komma att krossas för varje helgfritt dygn under den tid, för vilken anmälan göres, samt

d) det ombud, som i hans frånvaro skall företräda honom inför kontrolltjänsteman;

varjämte vid anmälan skall fogas dels, därest bryggeriet ej står under tillsyn av kontrollör, då anmälan göres, intyg av vederbörande överkontrollör, att anordningarna inom bryggeriet icke strida mot denna förordnings eller ordningsstadgans föreskrifter, dels ock, därest Kungl. Maj:ts tillstånd till tillverkningen erfordras, bevis att sådant tillstånd lämnats.

2. Samtidigt — — — — — kronor.
3. Ingives — — — — — krossas.
4. Har — — — — — återkallas.
5. När — — — — — kronor.
6. Förfaller — — — — — återkallas.

23 §.

Från skattepliktigt bryggeri — — — — —
å korken eller proppen.

När kärl, som innehåller svagdricka, är försett med etikett, skall på etiketten ordet »svagdricka» vara det huvudsakligast framträdande och å en rad för sig vara anbragt.

På sålunda stämplade kärl må inga andra maltdrycker utlämnas.

Vad i denna paragraf stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om lagrat dricka.

31 §.

Från skattefritt bryggeri — — — — —
å korken eller proppen.

När kärl, som innehåller svagdricka, är försett med etikett, skall på etiketten ordet »svagdricka» vara det huvudsakligast framträdande och å en rad för sig vara anbragt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1921, dock att vad i 13 § stadgats skall äga tillämpning genast efter utfärdandet.

*Bilaga E.***Förslag**

till

förordning om ändrad lydelse av 1 och 4 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin.

Häri genom förordnas, att 1 och 4 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

1. Brännvin — — — — — konkursboet.
2. Överståthållare — — — — — förordning.
3. Å — — — — — förbjuden.
4. I bränneri, som anlagts eller för brännvinstillverkning inrättats efter ingången av november månad 1914, må sådan tillverkning ej äga rum, utan att Kungl. Maj:t därtill lämnat tillstånd. Lag samma vare angående tillverkning i bränneri, varest sådan verksamhet nedlagts och ej återupptagits före ingången av november månad 1914.

4 §.

Den, som — — — — — samt därvid avlämna bevis dels att han är behörig att utöva brännvinstillverkning, dels ock i fall som avses i 1 § 4 mom. att Kungl. Maj:t lämnat sådant tillstånd, som där är sagt. Av bolag — — — — — utfärdat.

Denna förordning träder i kraft genast efter utfärdandet.
